

УДК 72.012.133.1

Кузнецова І.О., Сірак В.В.

Національний авіаційний університет, м. Київ

ОСОБЛИВОСТІ РУХУ В ДИЗАЙНІ ІНТЕР'ЄРІВ

Кузнецова І.О., Сірак В.В. Особливості руху в дизайні інтер'єрів. В даній статті було досліджено прояв прямого і не прямого руху в інтер'єрах різних стилів, епох та різного призначення. Виділено основні риси, що характеризують рух. Була встановлена класифікація видів руху в дизайні інтер'єрів: трансформуючий (меблі), композиційно-динамічний (декорування), світловий (світломузика), від впливом тривалої дії часу (його вплив на предмети інтер'єру). Досліджено та обґрунтовано особливості прояву руху для кожного з видів. Трансформуючий вид руху детальніше розділено на три види: довільна, часткова та повна трансформації. Досліджено способи досягнення ефекту руху штучного та природного освітлення. Рух в дизайні розглянуто концептуально на прикладах узагальнення дизайну інтер'єру, оскільки даний напрям дизайну усередині однієї з трьох основних гілок дизайну – середовища – дає можливість ширшого вивчення досліджуваного явища.

Ключові слова: рух, дизайн, динаміка, інтер'єр, трансформація.

Кузнецова И.А., Сирак В.В. Особенности движения в дизайне интерьеров. В данной статье были исследованы проявления прямого и не прямого движения в интерьерах разных стилей, эпох и разного назначения. Выделены основные черты, характеризующие движение. Была установлена классификация видов движения в дизайне интерьеров: трансформируемый (мебель), композиционно-динамический (декорирование), световой (светомузыка), от воздействия длительного действия времени (его влияние на предметы интерьера). Исследованы и обоснованы особенности проявления движения для каждого из видов. Трансформирующий вид движения подробнее разделен на три вида: произвольная, частичная и полная трансформации. Исследованы способы достижения эффекта движения искусственного и естественного освещения. Движение в дизайне рассмотрено концептуально на примерах обобщения дизайна интерьера, поскольку данное направление дизайна внутри одной из трех основных ветвей дизайна – среды – дает возможность более широкого изучения исследуемого явления.

Ключевые слова: движение, дизайн, динамика, интерьер, трансформация

Kuznetsova I.A., Sirak V.V. Features motion in interior design. This article investigated the expression was direct and not direct traffic in the interiors of different styles, eras and different purposes. The basic features that characterize the movement. Was established classification of traffic in interior design: transform

(furniture), compositional dynamic (decoration), light (lumiere), the influence of prolonged exposure time (its effect on furnishings). Investigated and substantiated features of motion for each species. Transforming the kind of movement more divided into three types: random, partial and complete transformation. Investigated ways to achieve the effect of motion of artificial and natural lighting. Stir in the design viewed conceptual synthesis from examples of interior design, since the design direction within one of the three main branches of design – environment — allows a wider study of the phenomenon.

Keywords: motion design, dynamics, interior transformation.

Постановка проблеми. Створення будь-якого інтер'єру передбачає аналіз та врахування всіх особливостей не тільки самого приміщення, а головне його функціонального призначення.

В залежності від побажань, стилю, епохи створюють як динамічний, так і статичний інтер'єр. Кожен з таких задає свій психологічний вплив, тому їх дослідження дозволить більш практично та раціонально використовувати простір.

Класифікувавши та виділивши основні елементи руху в інтер'єрі, можна сформувати настрої загального сприйняття, досягти легкості інтер'єру. За допомогою ефекту руху можна детальніше передати настрої, емоції. Рух дозволяє більш гармонічно підкреслити форму об'єктів.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Для написання статті було розглянуто праці на теми, пов'язані з рухом в дизайні. Баритовою В. Є. була досліджена динамічна форма в просторі житлового інтер'єру, особливості руху в інтер'єрі в цілому; виділено три основних формотворчих принципи, за допомогою яких тема руху розвивалася в дизайні житлового середовища: мобільність, динамічність і трансформація [2]. Каршаков Л. Б. вивчив особливості орнаментів, нові технології їх нанесення [3]. Фаршатова Т. М. провела класифікацію прийомів і засобів створення динамічної і кінетичної форми та їх психічного сприйняття. Вона визначила прийоми та засоби створення динамічної форми з використанням ефекту руху в художньому проектуванні [7]. Саприкіна Н. А. виявила особливості формування динамічної адаптації архітектурних об'єктів: сформульовано основні форми прояву динамічної адаптації залежно від способу здійснення адаптаційних процесів: еволюційне перетворення, трансформація і мобільність [6].

Мета статті — проаналізувати різні інтер'єри, провести візуальний аналіз 1000 зображень інтер'єрів різних епох і стилів, визначити особливості руху в дизайні інтер'єрів.

Результати дослідження.

Дизайн – це практична наука, що покликана для формування функціонального, гармонічного, технічно-естетичного існування об'єкту, або їх комплексу.

Рух в дизайні з наукової точки зору – це явище. Досліджувати рух можна лише загально, тобто він здійснюється за рахунок певних об'єктів, дій, процесів, але результатом являється зміна.

В дизайні можна розглядати низку нюансів, в залежності від поставленого питання та завдання: починаючи від основних засад творчої роботи, ідеї, закінчуючи особливостями архітектурних елементів, що безпосередньо мають свій вплив. Рух можна прослідити у будь-якій галузі дизайну, починаючи від 2d графіки до тривимірного моделювання.

Однією з характеристик сучасного простору новітніх технологій в дизайні – є безперервний рух. Його сприймають, як у буквальному, так і переносному значеннях, що рівносильно задають певний емоційний вплив.

В процесі дослідження було переглянуто та проаналізовано 1000 інтер'єрів історичних стилів мистецтва: готика, бароко, рококо, ренесанс, модерн та сучасних стилів – оптичне мистецтво. Було з'ясовано, що рух в дизайні проявляється у вигляді динамічно розташованих елементів, частин інтер'єру, у конструюванні меблів, при створенні освітлення, дії часу. Були виявлені види рухів: трансформуючі (різнофункціональні меблі та обладнання), композиційно-динамічні (декорування, оздоблення), світлові (світломузика), тривала дія часу (його вплив на предмети інтер'єру) (рис. 1).

Динаміка – це намагання створити враження руху, надати внутрішньої динамічності, якої можна досягти керуючись основними принципами композиції.

Для вираження динаміки в інтер'єрі можна використовувати не тільки асиметричну розстановку меблів. Навіть з-за допомогою симетрії можна досягти руху, використовуючи діагональні симетричні напрями покриття на підлозі або стінах. Перевага вертикальних ліній в тому, що вони створюють враження легкості, напрямку вгору – руху.

Головним направляючим елементом динаміки є один з основних елементів композиції – лінія. Вона задає напрямок, збалансовує, розділяє, рухається так, як дозволяють технічні можливості.

Композиційно-динамічний вид руху можна розділити на дві групи: особливості архітектурної побудови та суто дизайнерський підхід. В першій групі досягнення динаміки можливе за рахунок використання головного елемента руху конструювальних елементів: сходів, вікон, дверних отворів, перегородок, колон. Саме їх динамічне розташування за допомогою ритму, метру, асиметрії, форми надасть ефекту руху інтер'єру. В другій групі рух досягається за допомогою створених меблів, та їх розстановки, використання орнаментів, декору, зображень, фактур.

За допомогою декорування та підібраних додаткових елементів можна досягти рухливості. Декорування – це найлегший спосіб створення дисбалансу в дизайні інтер'єрів.

Декор – це система прикрас споруди (фасаду, інтер'єру) або виробу. Декор існує як простий (одноколірне фарбування, однорідна фактурна обробка поверхні), так і складний (що поєднує орнамент і зображення, скульптуру і розпис, різні за фактурою і текстурою матеріали). Декор акцентує виразність композиції або зорозово перетворює її.

Рух досягається поєднанням декору, що можливий у будь-якому вигляді: статичний, динамічний, симетричний, асиметричний, з його розміщенням по відношенню до статичних елементів. Такий вид руху дозволяє звертатись до 2d графіки, де використовуються розмиті, нечіткі зображення на фотошпалерах, що більш буквально сприймаються як рух.

Використання асиметрії в текстилі – оббивці меблів, штор, тюлів, допоміжних геометричних форм, що ритмічно повторюються, сприймаються як рух (рис. 2).

Світло – це важливий фактор у створенні будь-якого інтер'єру. Природне освітлення не можна назвати простим статичним, адже від обертання Землі змінюється кут сонячних променів, що сприяє різному освітленню певних частин об'єкту протягом доби. Враховуючи цей фактор, зони інтер'єру продумують більш детально. Інтер'єри готики вражають своїм освітленням та тінню, так як вікна великі за розміром, мають типову форму стрілкової арки з досить громістким листовим, ажурним оздобленням та й виконані технікою – вітраж, що надає тіні не лише динамічну форму, а й колір. Падаюча тінь від будь-якого об'єкту буде міняти свій кут, що створює рух через певний проміжок часу, циклічний, круговий рух. Але як і в кожному механізмі, тут теж є свої дефекти: безсонячні дні, зміна протяжності світлої доби в залежності від пори року.

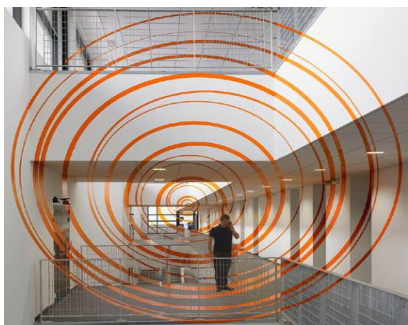
За допомогою штучного освітлення також можна створити ефект руху. Прикладом цього є сучасне прожекторне освітлення в клубах, барах, концертних залах. Рухомі світлові потоки можна направляти у потрібному напрямку, на потрібний час та за вказаною траєкторією.

Штучне освітлення може приводитися в рух датчиками руху. Автоматичність такого виду теж можна віднести до світлових рухів.

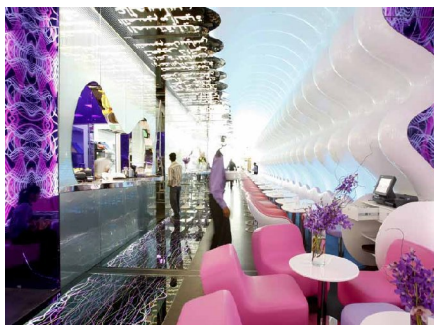
Використання додаткового рухомого освітлення надає кімнаті іншого характеру. Таке світло доповнює та підкреслює особливості інтер'єру і в окремих випадках має істотні переваги над звичайним натуральним світлом: мобільність, направленість, тривалість, яскравість, колір, межі.

Світло створює ефект руху в залежності від технологічних та природних умов. Штучне та природне освітлення рівносильні (рис. 3)

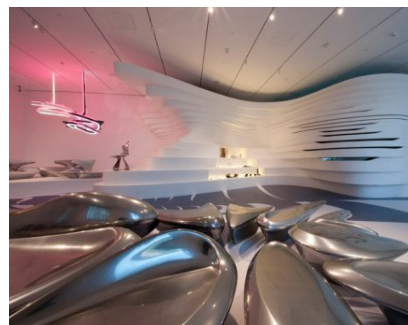
Рух у промисловому дизайні дозволяє вирішувати безліч нестандартних питань, що стосуються комплектації простору, збільшення

17 Екцентричних кругів, Феліче Варніні. Франція 2010

Карім Рашид, Corian, Мілан, 2010

Заха Хадід, Form in motion, США, 2012

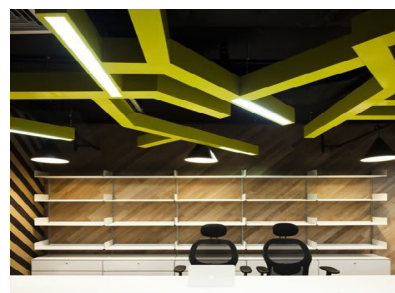
Рис. 1. Вираження різних типів руху в інтер'єрах

Au Vieux Panier. Архітектурна студія AVExciters. Марсель. 2012

PuLSaTe. Lily Jencks, Nathanael Dorent. Capitol Designer Studio. Лондон. 2013

офіс Saatchi & Saatchi. Supermachine Studio. Тайланд. 2011

Рис. 2. Можливості використання декору для створення руху

Роджер Вендеркрус. Механічний стіл. 1761 р.

Ніколя Енріко Штойблі. Foldschool, 2007 р.

Джо Коломбо. Multichair. 1969 р.

Рис. 3. Меблі-трансформери

функціональності об'єкту, створення нової форми, практичності та зручності.

Трансформація переходила з епохи в епоху, але не всюди була яскраво виражена. Меблі-трансформери набули популярності ще в епоху Людовіка XV, тобто у стилі рококо (рис. 3).

Трансформація – це здатність змінювати властивості, форму, функції. Дизайнерське рішення, що дозволяє використовувати мінімум площі для максимуму можливостей.

При проектуванні завжди слід враховувати площу приміщення, і коли вона не значна, то меблі з біфункціональністю є незамінними атрибутами.

Трансформери можна розділити на певні групи за видом устаткування, другорядною функцією. Рух таких меблів може бути різноманітним, в залежності від задумки об'єкту, напрямком руху: вертикальним, горизонтальним, спіральним. Такі напрями руху продумуються на початкових стадіях розробки для більш ефективного сприйняття трансформації. Також напрямком руху враховується при заданні функції. Якщо це ліжко, що ховається у стіну і паралельно виступає як полиця, то кращою траєкторією руху буде вертикаль. Стільці, сидіння, дивани – практичніше будуть рухатись по горизонталі та спіралі, так само, як і полиці, шафи.

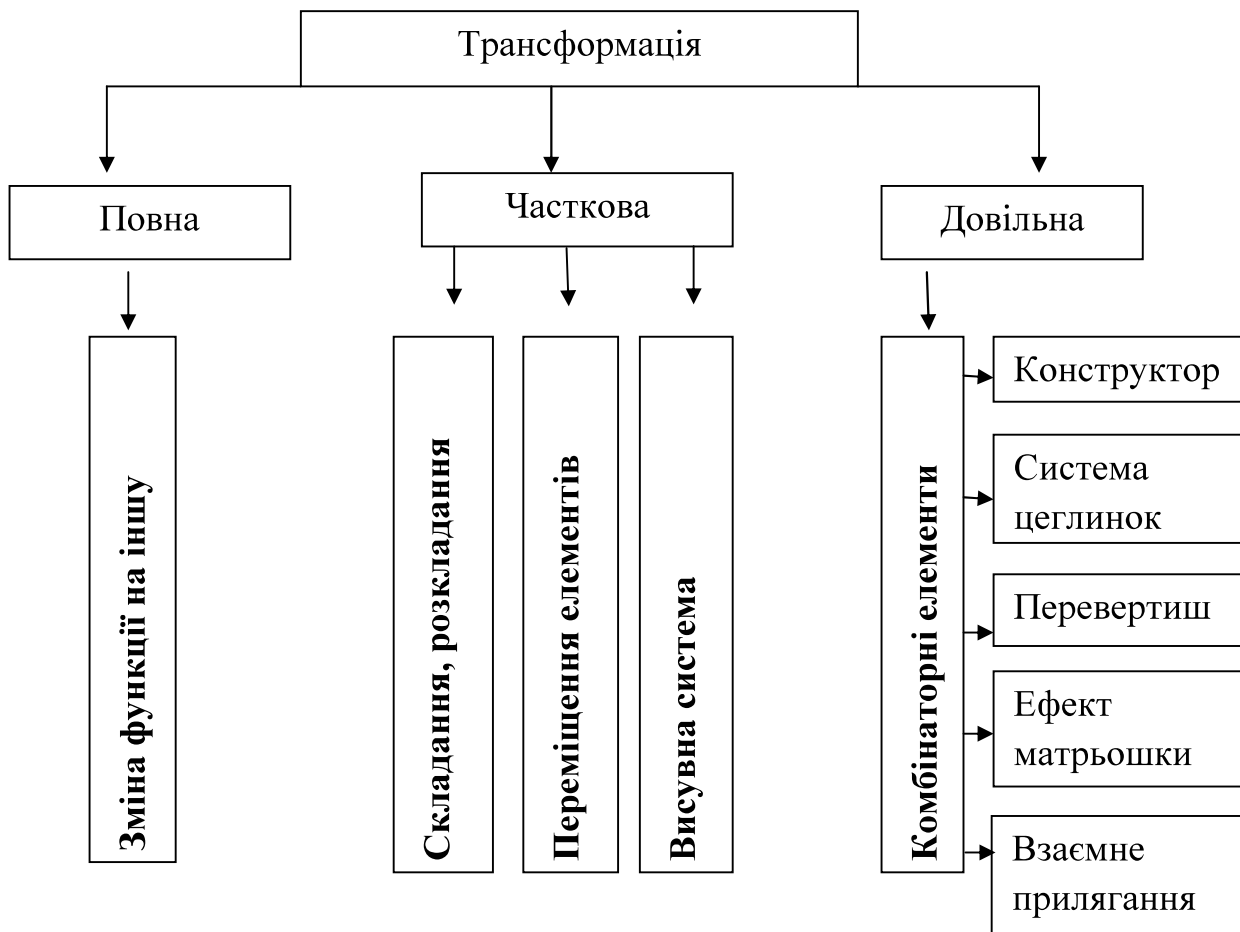

Рис. 4. Класифікація трансформацій

Такий рух в предметах інтер'єру створює більш комфортне середовище та є функціонально вигіднішою пропозицією планування.

Трансформацію можна поділити на три частини та детальніше класифікувати кожну з них (рис. 4).

Повна трансформація – це зміна однієї функції на іншу. Така трансформація радикально змінює об'єкт та його форму. Цей тип найефективніший для нестандартних рішень.

Часткова трансформація, в свою чергу, поділяється на складання та розкладання, переміщення елементів, висувну систему. Така трансформація досить зручна з поглядів ергономіки.

Спосіб «складання та розкладання» не змінює функцій дизайнерського об'єкту. Він доповнює, видозмінює форму, тобто покращує її для іншої функції, тим самим змінюючи загальний образ та сприйняття в цілому.

Спосіб «переміщення елементів» можна було б віднести до довільного типу трансформації, проте він має більше можливостей, та траєкторій переміщень, менше заборон, що впливають із загальних засад типів довільної трансформації. Довільно елементи переміщуються тільки візуально. Кожна з частин має свою технологічну особливість.

Спосіб «переміщення елементів» можна було б віднести до довільного типу трансформації, проте він має більше можливостей, та траєкторій переміщень, менше заборон, що впливають із загальних засад типів довільної трансформації. Довільно елементи переміщуються тільки візуально. Кожна з частин має свою технологічну особливість.

Висувна система трансформацій – сама проста та використовується у суспільстві. Вона дозволяє рух лише по заданій траєкторії, та по заданим можливостям: не більше дозволеного. Такий тип досить простий та дієвий. Як трансформуюче тіло, він добре підходить для інтер'єрів будь-якого типу.

Останній вид трансформацій – довільна. Вона спирається на комбінаторику – гнучкий вид формування, що базується на використанні одних тих самих елементів, але в різному поєднанні. Цей тип можна умовно розділити ще на п'ять: система цеглинок – створення форми з-за допомогою рухомих однакових частин; конструктор – взаємодія предметів лише по єдиним стикам; перевертиш – від зміни положення форми змінюється функція; ефект матрьошки – створення замкнених форм, що змінюються всередині; взаємне прилягання – вільна

трансформація, зміна положення частин об'єкта у будь-якому положенні.

Рух існує у двох станах: буквальному – прямому та переносному – умовному. Різниця між ними полягає у швидкості реакції деформації. При моментальних змінах положення, форми, розмірів об'єкту рух сприймається зором, тобто він реальний, буквальний, а коли деформації чи мізерні зміни відбуваються протягом певного періоду, такий рух мало помітний, або непомітний взагалі. Його можна проаналізувати тільки після дослідження початкового стану.

Розглянувши та детально дослідивши історичні інтер'єри, можна виділити певну закономірність впливу часу на матеріали в умеблюванні, текстиль.

Час також має свій вагомий вплив на рух в дизайні. Це постійний, поступовий рух, дію якого зупинити неможливо, тільки уповільнити, знаючи технічні особливості об'єкту. Деякі дорогі матеріали, каміння мають вищу цінність, пройшовши випробування часу. Час в контексті руху в дизайні потребує окремого дослідження.

Висновки. На результаті проаналізованих історичних та сучасних інтер'єрів було з'ясовано, що рух в дизайні проявляється у вигляді динамічно розташованих елементів, частин інтер'єру, у конструюванні меблів, при створенні освітлення, дії часу. Його особливими критеріями є виразність та абстракція. Були виявлені види рухів: трансформуючі (меблі), композиційно-динамічні (декорування), світлові (світломузика), тривала дія часу (його вплив на предмети інтер'єру).

Література:

1. Арнхейм Р. Динамика архитектурных форм / Р. Арнхейм. – М.: Стройиздат, 1984. – 193 с.
2. Барышева В. Е. Мобильные элементы и динамическая форма в пространстве жилого интерьера: автореф. дис. ... канд. искусствоведения : 17.00.06 / Вероника Евгеньевна Барышева. – М., 1992. – 17с.
3. Каршакова Л. Б. Проектирование орнамента для текстильных виробів засобами сучасних інформаційних технологій: автореф. дис. ... канд. тех. наук : 17.00.06 / Лидия Борисовна Каршакова. – М., 2010. – 20 с.
4. Большая Советская Энциклопедия: в том 8 – М.: Советская Энциклопедия. – Т. 13. 1973. – 608 с.
5. Сапрыкина Н. А. Динамическая адаптация архитектурных объектов: автореф. Дис. ... доктор архитектуры: 18.00.02 / Наталия Алексеевна Сапрыкина. – М. 1999. – 77 с.
6. Фаршатов Т. М. Кинетическое формообразование в художественном проектировании трикотажа: автореф. дис. ... канд. тех. наук: 05.19.07 / Талина Маратовна Фаршатова. – М. 2000. – 197с.
7. Capitol Designer Studio. Плиточные пульсации [Электронный ресурс] / Д. Журнал – 2013. – № 2. – С. 21. – режим доступа до журн.: <http://www.djournal.com.ua/?p=2762> (24.03.2013). – Назва з екрану.
8. Отель Au Vieux Panier (Франция). Постоянное обновление в шести номерах [Электронный ресурс] / Д. Журнал. – 2013. № 3. – С. 13. – режим доступа до журн.: – <http://www.djournal.com.ua/?p=2871> (23.10.2013). – Назва з екрану.